

Beslutningsforslag nr. **B 30**

Folketinget 2020-21

Fremsat den 8. oktober 2020 af Karina Adsbøl (DF), Liselott Blixt (DF), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Mette Hjerminde Dencker (DF), Morten Messerschmidt (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om indførelse af en pligt til indhentning af offentlige straffeattester ved ansættelse af personale og ledelse i pleje- og omsorgssektoren

Folketinget pålægger regeringen inden den udgangen af indeværende Folketingsår at indføre krav om indhentelse af offentlige straffeattester ved ansættelse af personale i pleje- og omsorgssektoren for både private og offentlige arbejdsgivere på samme måde, som det fra den 1. juli 2020 blev et krav for ansættelser i tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn.

Bemærkninger til forslaget

Det bemærkes indledningsvis, at der med nogle tilføjelser er tale om en genfremsættelse af beslutningsforslag B 106, der blev fremsat af Dansk Folkeparti i Folketingsåret 2019-20. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2019-20, tillæg A, B 106 som fremsat, tillæg B betænkning over B 106, tillæg F møde 111, kl. 11:50, og møde 138, kl. 10:16. I folketingsåret 2017-18 fremsatte Dansk Folkeparti beslutningsforslag B 61 om voksenatterester til personale, der arbejder med mennesker, som har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse (delvis genfremsættelse af beslutningsforslag B 73 om voksenatterester til personer, der arbejder med udsatte udviklingshæmmede fra folketingsåret 2014-15, 1. samling). Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2017-18, tillæg A, B 61 som fremsat, og tillæg F, møde 63, kl. 10:40.

Siden Dansk Folkeparti første gang fremsatte beslutningsforslag om indhentning af straffeattester ved ansættelsen af personale, der arbejder med mennesker, som har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, har der været adskillige eksempler på, at personale i pleje- og omsorgssektoren har begået kriminelle handlinger mod de mennesker, de er ansat til at hjælpe og tage sig af.

I april 2018 blev en 46-årig mandlig sosu-assistent eksempelvis idømt 40 dages betinget fængsel for at have slået en 95-årig plejehjemsbeboer i hovedet, så denne fik et blåt øje, en flænge og en dyb hudafskrabning ved øjet (»Sosu-assistent gav blåt øje til 95-årig plejehjemsbeboer«, sn.dk, den 5. april 2018).

I august 2018 blev en 46-årig kvindelig sosu-assistent idømt 2½ års ubetinget fængsel for bl.a. røveri og vold af særlig farlig karakter begået mod en 86-årig kvinde. Sosu-assistenten havde byttet nogle af den 86-årige kvindes normale piller ud med sovemedicin, hvorefter hun stjal 100 kr. fra den ældre kvindes pung. Hun blev også fundet skyldig i at have forsøgt samme fremgangsmåde mod den samme kvinde få dage senere og i to tilfælde af tyveri mod henholdsvis den 86-årige og en 72-årig kvinde. De 2½ års fængsel var imidlertid ikke den 46-årige kvindelige sosu-assistents første dom. Bag sig havde hun hele tre domme for bl.a. dokumentfalsk og mandatsvig, men disse domme var arbejdsgiveren ikke bekendt med, da der ikke blev indhentet en straffeattest i forbindelse med ansættelsen (»Røveri-dømt sosu-assistent havde flere domme bag sig: Politikere klar med nyt krav«, sn.dk, den 17. august 2018).

I januar 2019 blev også en 45-årig kvindelig sosu-assistent idømt 1½ års betinget fængsel og 250 timers samfundstjeneste for datamisbrug og mandatsvig. Sosu-assistenten havde i ikke færre end 536 tilfælde misbrugt betalingskort og bankoplysninger tilhørende tre forskellige plejekrævende personer, som hun var ansat til at tage sig af (»Sosu-assistent dømt: Sådan snød hun ældre for kæmpe beløb«, avisen.dk, den 25. januar 2019).

Herudover blev en 34-årig mandlig sosu-hjælper i juli 2019 idømt 1 års fængsel, heraf 3 måneder til afsoning, sam-

fundstjeneste og en frakendelse af retten til at være sosu-hjælper i 3 år. Sosu-hjælperen blev dømt for at have hævet 425.000 kr. fra en ældre borgers konto (»Sosu-hjælper lænsede ældre mands konto for 425.000 kr.«, jyllands-posten.dk, den 3. juli 2019).

Senest er en 27-årig kvindelig sosu-hjælper blevet idømt 10 måneders ubetinget fængsel for databedrageri mod fem forskellige syge og ældre ofre. Sosu-hjælperen har tilstået at have afluret borgernes kortoplysninger, da hun af to forskellige vikarbureauer var sendt ud for at hjælpe dem. Sosu-hjælperen var så sent som i december 2019 blevet idømt 8 måneders fængsel for bedrageri, som hun endnu ikke har afsonet. I februar 2020 blev hun sigtet for 41 nye forhold, men fortsatte med at arbejde som sosu-hjælper og misbruge borgernes kortoplysninger frem til 11. maj, hvor hun blev varetaget fængslet for i alt 80 forhold. Sosu-hjælperen er dømt for at have svindlet for 300.000 kr., der er blevet brugt på bl.a. rejser og tøj. Dommen er sosu-hjælperens tredje. (»Sosu-hjælper dømt for bedrageri mod ældre«, ekstrabladet.dk, den 4. september 2020, og »Hjemmehjælper tilstår 80 bedragerier mod pensionister – dømt for tredje gang«, Tv2.dk, den 4. september 2020.)

De nævnte sager viser, at der er et presserende og aktuelt behov for at indføre obligatoriske krav om indhentelse af offentlige straffeattester ved ansættelse af personale i pleje- og omsorgssektoren.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at man ved indhentelse af en straffeattest alene får et øjebliksbillede af en persons fortid, og at der ikke er nogen garanti for, at vedkommende ikke fremadrettet begår kriminelle handlinger, men i flere af de ovennævnte sager kunne en række forhold være undgået, hvis arbejdsgiveren havde haft mulighed for at indhente en offentlig straffeattest.

Det blev dog først i 2019 muligt for kommuner og regioner at indhente offentlige straffeattester på alle områder, da bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (kriminalregisterbekendtgørelsen) blev ændret. Før bekendtgørelsen blev ændret i 2019 var det alene muligt at indhente en offentlig straffeattest i visse situationer, f.eks. ved ansættelse af private dagplejere. Uden for de specifikt angivne tilfælde, hvor offentlige myndigheder kunne indhente en offentlig straffeattest, var der alene mulighed for at bede ansøgeren om at medbringe en privat straffeattest, hvor afgørelser kun fremgår i 2, 3 eller 5 år, afhængigt af hvilken sanktion der er tale om. Af en offentlig straffeattest fremgår afgørelser derimod som udgangspunkt i 10 år. Selv om det nu er muligt for kommuner og regioner at indhente offentlige straffeattester, er det fortsat den enkelte region eller kommune, der som ansættelsesmyndighed tager stilling til, om de ønsker at indhente en offentlig straffeattest. Private leverandører af omsorgsydelser har imidlertid end ikke muligheden for at indhente offentlige straffeattester. Det bekræftede sundheds- og ældreministeren over for Sundheds- og Ældreudvalget ved

besvarelsen af SUU alm. del – spørgsmål 1559, folketingsåret 2019-20, hvor ministeren oplyste, at private leverandører ikke kan indhente en offentlig straffeattest.

I andre sager vil en offentlig straffeattest gøre en kommende arbejdsgiver opmærksom på de begåede kriminelle handlinger, så han eller hun grundigt kan overveje, om det er forsvarligt at ansætte vedkommende.

Arbejdsgivere må og skal sikre sig, at en kommende medarbejder ikke tidligere har begået seksuelle overgreb, vold, tyverier, røverier og andre lignende kriminelle handlinger, f.eks. ydmygende og uværdig behandling i form af trusler m.m., som kunne ses i videoklipet fra artiklen »Politiker berørt af hånende plejehjemsvideo: – Det taler ind i en syg, forrået og rådden kultur«, nyheder.tv2.dk den 14. september 2020. Forslagsstillerne ønsker derfor, at både private og offentlige arbejdsgivere i pleje- og omsorgssektoren får pligt til at indhente en offentlig straffeattest.

Der gælder allerede en pligt til indhentelse af straffeattester ved ansættelse af personale og ledelse på tilbud omfattet af lov om socialtilsyn, jf. lov nr. 615 af 14. maj 2020. Offentlige tilbud vil enten kunne indhente offentlig straffeattest, hvilket ansøgeren skal samtykke til, eller bede ansøgeren om selv at medbringe en privat straffeattest. Private tilbud vil alene kunne bede ansøgeren om at fremvise en privat straffeattest. Pligten til at indhente straffeattester på dette område blev indført for at styrke indsatsen over for børn, unge og voksne, der opholder sig på botilbud, opholdssteder, døgninstitutioner, i plejefamilier og på øvrige tilbud, som er omfattet af socialtilsynsloven. Pligten trådte i kraft den 1. juli 2020, men regeringen har hidtil ikke givet udtryk for et ønske om at styrke indsatsen over for ældre og andre, der ikke opholder sig på tilbud, der hører under socialtilsynsloven, som f.eks. plejehjem og plejeboliger eller modtager hjemmehjælp- og pleje i eget hjem m.v. Det er efter for-

slagsstillernes opfattelse vigtigt konsekvent at forebygge seksuelle overgreb, vold, tyverier, røverier og lignende kriminelle handlinger mod mennesker, der har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som f.eks. ældre, udviklingshæmmede, handicappede og mennesker med psykiske lidelser m.v., og som er dybt afhængige af andres hjælp i dagligdagen. En offentlig straffeattest, herunder ikke mindst arbejdsgiverens pligt til at indhente den, vil markant kunne styrke forebyggelsen af kriminelle handlinger mod borgere, som har brug for hjælp pleje og omsorg i hverdagen.

Beslutningsforslaget omfatter alene ansættelse af nye medarbejdere, hvorfor der ikke vil være udgifter forbundet med indhentelse af straffeattester på det eksisterende personale.

Økonomiske konsekvenser

Forslagsstillerne vurderer, at merudgiften vil beløbe sig til lidt over 3 mio. kr. årligt. Skønnet af merudgiften ved indhentning af straffeattester læner sig op ad svaret på spørgsmål 9, B 61, Social-, Indenrigs- og Børneudvalget, folketingsåret 2017-18. Ved en personaleomsætningsgrad på 25 pct. vil der være brug for indhentning i ca. 20.000 tilfælde om året. Med en stykpris på 160 kr. vil det samlet beløbe sig til lidt over 3 mio. kr. årligt for det offentlige.

Det bemærkes, at det endnu ikke har været muligt at finde tal på omfanget af antallet af overgreb, tyverier, krænkelse m.v. begået af plejepersonale mod personer med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Ved besvarelsen af spørgsmål 18, B 61, Social-, Indenrigs- og Børneudvalget, folketingsåret 2017-18, blev det fastslået, at der heller ikke var planer om at begynde at registrere på en sådan måde i POLSAS (politiets sagsstyringssystem), og at det på sigt bliver muligt at få et overblik over problemets omfang.

Skriftlig fremsættelse

Karina Adsbøl (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af en pligt til indhentning af offentlige straffeattester ved ansættelse af personale og ledelse i pleje- og omsorgssektoren.

(Beslutningsforslag nr. B 30)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.